

גיליון מס' 424 פרשת שמיני
תשפ"א שנה תשיעית

לעילוי נשמת
ר' יצחק שלמה ב"ר שמואל
קרליבך ז"ל
נלב"ג ג' ניסן תשע"ט תנצב"ה

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

מעלת גרה בבהמה אותה תאכלו (י"א ג')

דבר נפלא כתב רבינו בספרו טעמא דקרא:

כי הנה אחד מסימני הטהרה של בהמה היא 'מעלת גרה', ומבאר רש"י שמעלה ומקיא את האוכל ממעה, ומחזרת אותו לתוך פיה לכתשו ולטחנו הדק וכו', שעל ידי הגרה האוכל נפטר ונימוח.

ופעולה זו היא סימן שאינו עצלן, כי העצלן לא יעשה כן. ויש לפרש דלכן סימן טהרה הוא, כי עצלות היא מידה מגונה וזריזות היא מעלה עצומה.

ולאיזו שליחות מחפשים בדווקא את העצל?

איתא במשלי (י' כ"ו) כחומץ לשיניים וכעשן לעיניים כן העצל לשולחיו. רבינו באר את הדמיון בין חומץ ועשן לעצל: החומץ יש בו מעלה וחסרון, שמצד אחד הוא מזיק לשיניים בריאות, אבל לשיניים חולות, אדרבה הוא מועיל ומרפא (שבת ק"א א'), וכן עשן מזיק לעיניים בריאות (שבת ק"א ב') ולעיניים חולות לפעמים הוא מועיל (עין ספר זכרון יעקב יוסף סגולה לשחין העיניים ליטול עשן זפת).

וכן הוא עצל, לדבר טוב אין כדאי לשלוח אותו כי יתעצל, אבל לדבר שאינו טוב כגון גט, הוא טוב, שלפעמים טוב שמתעכב (דוגמתו בגיטין ל"ד א' ברוך הטוב והמטיב שלא נתן לה את הגט, וכן בכהנים תקנו גט מקושר שיתאחר מלתת גט).

(שבענו מטוביק)

לכל ידידנו החשובים !!!
יישר כח גדול לכל המגיבים הרבים על ההארות וההערות שקבלנו על פרסום מהפכת הבריתות שעשה רבינו בלקיחת הסנדקאות ברחבי הארץ בשלושים שנה האחרונות, כפי שפורסם בחוברת "דברי שי"ח" שצורפה למארז המיוחד של ה'קובץ גליונות' בחג הפסח. ובהזדמנות זו נבקש שוב מכל מי שתחת ידו עובדה, הנהגה, תמונה וכו' בענין הבריתות והסנדקאות בהם השתתף רבינו שישלח לנו בהקדם.

**בברכת קיץ בריא
יצחק גולדשטוף**

המעשה סביב חבישת השטריימל בחגים ובימים טובים

בגיליון "דברי שי"ח" הובא פעם המעשה סביב חבישת השטריימל (ונביא את הדברים שוב לשאלת ולבקשת רבים) וכך נכתב: "מספרת בתו של הגר"ח קניבסקי הרבנית צביון (מובא בספר בית אמי) "כאשר הגיעה לפרקה חיה, בתם השלישית של סבא וסבתא לוי (השווער של הרב אלישיב חמיו של הגר"ח), הוצע לשדכה עם הבחור יוסף שלום אלישיב, בן יחיד להוריו - אביו רבי אברהם, 'הרב מהומלא', ולאמו מרת חיה מושא. סבתא חיה מושא הייתה בתו של המקובל הקדוש רבי שלמה אֶלְיָשִׁיב (עליאשאו) זצ"ל, שנודע בכינוי 'בעל הלשם' על שם ספרו 'לשם שבו ואחלמה'."

"כשהגיעו ה'לשם' ומשפחתו לארץ, הראה להם הסבא רבי אריה את הלבוש הנהוג בירושלים. ואכן, מאז החל ה'לשם' לחבוש ספודיק, וה'הומלער רב' - שטריימל."

"אותו ספודיק התגלגל והגיע לידי הסבא הסטייפלר" מספרת הרבנית צביון: "כאשר נישאו אבא ואמא, (הגר"ח והרבנית בת שבע) מסר רבי אריה את הספודיק לאבא כדי שיחבוש אותו בשבתות ובמועדים כאשר הוא עולה ירושלימה לבית חמיו הרב אלישיב, לבל יהיה יוצא דופן ביניהם. אולם הסטייפלר הורה לאבא: 'אינך צריך לחבוש את הספודיק, הביאהו לי'. מאז עבר הספודיק לרשותו של הסטייפלר, והוא היה חובשו בברכת המזון של סעודה שלישית."

"אחר פטירתו של הסטייפלר זצ"ל הניחו את הספודיק בשקית, וכשפתחוה לאחר כשנתיים, ראו כי הוא התפורר ואיננו. כיום חובש גם אבא שטריימל במועדים - בקידוש ובברכת המזון. הוא אבא החל בכך כאשר קיבל סבא הרב אלישיב שטריימל חדש ומסר לו את הישן לאבא."

רבינו שליט"א במוצאי חג הפסח בסעודת מלוה ומלכה ולאחמ"כ ממשיך בסדרי לימודיו-חובותיו

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

קרבה שנת השבע (ד)

לימוד בשנה השישית

כחלק מסידרת המאמרים אודות שיעורים שהוקמו על ידי ובעידודו של רבינו בהלכות השמיטה, נזכיר גם כי בתחילת השנה הזו, שנת תשפ"א שהיא ערב שנת השמיטה הבאה עלינו לטובה, שנת תשפ"ב, פירסם בנו הצעיר של רבנו, הגאון רבי יצחק שאול שליט"א 'קול קורא' להתחזק כבר בשנה השישית בלימוד הלכות השמיטה ולקבוע לימוד ברמב"ם שמיטה ויובל.

וממחשבה למעשה, הופיעו כבר בתחילת השנה סדרת קונטרסים של דברי הרמב"ם הלכות שמיטה ויובל, כשתחת ההלכות מובא ביאור 'שיח אמונה' אותו חיבר על פי הספר הגדול 'דרך אמונה', בן רבינו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א.

התרופה לנגיף הקורונה

בהקדמתו לחיבור, מספר בן רבינו: לפני שבע שנים אאמו"ר מרן שליט"א היה מזרז כל שנת השישית, וכל שכן בשמיטה, תמידים כסדרן ללימוד שביעית, והוה מרגליה בפומיה דבכוחה להגן מכל הצרות".

הוא ממשיך לספר שגם לאחרונה כששאלו את רבינו במה ניתן להתחזק מחמת כל הצרות שעברו עלינו בשנה האחרונה - תש"פ ולהינצל מכל צרה שלא תבוא עלינו. לדבריו שם, רבינו השיב כי העיצה היא ללימוד כל יום רמב"ם הלכות שמיטה ויובל. הוא מוסיף לכתוב כי 'לכן נזדרזתי ללימוד ספר דרך אמונה וללקט משם את כל מה שנוגע לביאור דברי הרמב"ם, כאשר נצטויתי מפיו הקדוש".

'דברי שי"ח'

האכסניא המתאימה ביותר לפרסם את לימוד הלכות השמיטה עם פסקי רבינו שליט"א, הוא כמובן 'דברי שי"ח'.

בשעתו קיבלנו פניות רבות, מאנשים ששאלו מדוע לא התחלנו כבר לפרסם את ההלכות בענייני שמיטה בגליון, כמו שנהגנו לעשות בשמיטה אשתקד, היות וכך, התייעצנו עם תלמידי חכמים שליט"א שאמרו כי 'תפסת מרובה לא תפסת', ולא שייך להביא במשך שני שנים את ההלכות בגליון, ולכן אי"ה המדור בהלכות שמיטה יבוא עם תחילת שנת השמיטה.

בכתבת החיבור המיוחד 'שיח אמונה'

ממראות הקורונה:

מתפללי בית הכנסת 'לדרמן' מתפללים ברחבה הסמוכה, מתחת בית רבינו

מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א בתחילת שנת השמיטה הקודמת עם 'שטר שליחות'.

וספרתם לכם במ"ח קנינים התורה נקנית

המפיר את מקומו

הנה כשבאתי לכתוב על ערך זה מרבינו שליט"א, מאוד נתקשיתי מה להביא, כי כידוע רבינו שליט"א אינו מכיר את מקומו כלל מחמת ענוותנותו הגדולה. ופעמים רבות ראיתי בעיני שמדבר אל ילד קטן כאילו הוא חברו, וכן מתייחס למכתבים שנשלחים אליו ע"י ילדי חיידר.

ולבסוף נזכרתי שיש דבר המתאים לכך בספר המכתבים תשובה מאהבה (אשר בו יש חילופי מכתבים משנת תשי"ט ואילך, בין רבינו שליט"א להגאון ר' אביגדור נבנצל שליט"א מד"א דירושלים העתיקה תוב"א) ושם במכתב ב' בריש המכתב כתב הגר"א נבנצל "לכבוד מורי ורבי הגאון רבי חיים שליט"א", ובסוף מכתב התשובה כתב לו רבינו שליט"א בזה"ל "צ"ע שכותב אלי כמו תלמיד ואינו אלא חברי, ויש בזה חשש לועג לרש, לכן אבקשו שלא יעשה כן ואשמח מאוד לקבל עוד מכתבים ממנו".

ושוב במכתב ' כתב הגר"א נבנצל לרבינו שליט"א "לכבוד מורי ורבי הגאון הגדול נר ישראל וכו' הר"ר חיים שליט"א", ורבינו בסוף המכתב תשובה שהשיב לו כתב בזה"ל "צ"ע על מעכ"ת ידידי שיחי' דלא חש ובעקביו דש לאיסור לועג לרש, וכבר העירוניהו פעם על ככה, והנני דוש"ת ידיו חיים קניבסקי".

והנה בגמ' סוטה (דף מ"ט ע"ב) איתא "משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא אמר ליה רב יוסף לתנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא" ורבים התקשו היאך אמר רב יוסף הכי באופן שהוא לכאורה היפך הענוה, ושמעתי מרבינו שליט"א בשם מרן החזו"א ליישב דאם אדם מכיר בערך עצמו אין זה גאוה ואין זה סותר את הענוה.

פנינים על הפרשה

נשאל רבינו אם יש בעיא להראות לילדים חיות טמאות וטהורות כדי ללמדם מה טהור ומה טמא. השיב רבינו הנה למעוברת כתוב שלא תראה, אבל לילדים כדי ללמדם, אדרבה, זה מצוה דאורייתא, כדי שילמדו מה טהור ומה טמא.

מנחת תודה

אמרתי לרבנו. סיפר מרן הגרא"ל שטיינמן שבסביבת מרן הגר"ח סולוביצקי זצ"ל היה ילד שנתנו לו חלב עכ"ם ואח"כ גדל בתורה והרביץ תורה אבל היה איתו בעיות, והוסיף: ואני יודע במי המדובר.

בתוספות חגיגה טו. ד"ה שובו, הביא ירושלמי שאלישע בן אבויה יצא כך, כי אמו בעיבורה הוכרחה לאכול עבודה זרה ואף שזה מצוה לאכול כי פיקוח נפש דחי, מ"מ זה מציאות. וברמ"א יר"ד סי' פ"א כתוב שאשה מינקת תזהר ביותר כדי שלא יטמטם ולדה.

בשכונה בירושלים רב המקום הודיע לתושבי השכונה להכשיר את הכלים כי התברר שבמליחת העופות הייתה בעיה, והאברכים מאד דואגים על טמטום הלב, מה יעשו כנגד זה? אם על פי דין היה מותר להם לאכול אין טמטום.

הרי לכאורה זה לא עדיף משוגג וכי בשוגג אין טמטום, ובמשך חכמה פרשת ואתחנן דן מהו כהאי גוונא שאוכל לפק"נ האם יש טמטום? וכי כיצד הם יכלו לדעת מזה. אם אכן היה שייך שידעו מכך, זה מטמטום, אבל אם לא היה שייך שידעו, הדבר תלוי אם באונס יש טמטום. (עי' מש"כ רבנו בארחות יוסר סי' י"ג.) (כל משאלותיך)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585-1586 שלוחה-

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310